

Mindretallets mission og vision

Ved SSF-formand Jon Hardon Hansen

Det latinske ord mission betyder sende eller afsende. I kirkelige sammenhænge menes dermed forkyndelse eller udbredelse af det kristne budskab.

Når man i en militær kontekst taler om mission, menes en militær operation, så som at sende panser hen over en statsgrænse for at realisere et mål, der eksempelvis kunne være at genvinde tabt land.

Men hvad er nu egentlig mindretallets godt nok noget mindre krigeriske mission?

Det er hvad jeg vil give et bud på i mit oplæg til den efterfølgende diskussion i plenum her til den 2. Sydslesvig-Konference på Jaruplund Højskole.

Det er et spørgsmål om, hvad mindretallet egentlig står for? Det er spørgsmålet om vores selvforståelse, hvorledes vi opfatter os selv?

Og det er spørgsmålet om, hvordan vi ønsker, at omverden skal opfatte os?

Det er klart, at jo tydeligere vi er i stand til at formulere vor mission, desto nemmere og enklere er det for potentielle nye medlemmer at vælge et liv som mindretalsborger hhv. fravælge en tilværelse i vort mindretal.

Jo tydeligere mindretallets mission er defineret, desto nemmere vil omverden også kunne erkende og genkende mindretallet i et samfund, som er præget af flertalsbefolkningens kultur og sprog.

Det samme gælder for mindretallets vision, altså fremtidige mål.

Hvis mindretallet ikke formår, at definere sit eller sine mål entydigt, er det vanskeligt at realisere det eller dem.

Og endelige for at komme fra missionen frem til realiseringen af visionen - opnåelse af målet eller målene - må der foreligge en handlingsplan eller strategi.

Mission.

Det kan ikke undre nogen, at det danske mindretals organisationer i deres formålsparagraffer alle sammen har formuleret en mission, der handler om at udbrede, værne, fremme, pleje, drive og opretholde dansk kultur, sprog, pædagogik, idræts- og ungdomsarbejde, sundhedstilstand, kirkeliv m.m.

Primært betjener de danske organisationer naturligvis deres medlemmer. Men overordnet set fremgår det af de forskellige vedtægters formålsparagraffer, at de diverse opgaver løses til gavn for det danske mindretal i Sydslesvig eller den danske folkegruppe, som det hedder i Sundhedstjenestens formålsparagraf.

Andre vedtægter taler om, at man virker til gavn for mennesker, der regner sig som medlemmer af det danske mindretal.

Én organisation definerer sin målgruppe meget bredt som den sydslesvigske befolkning.

Nogle organisationers vedtægter pointerer, at deres virksomhed er en del af det danske folkeliv i Sydslesvig, tjener den danske befolkningsdel eller driver folkeligt dansk virke i Sydslesvig.

De danske mindretals organisationer har alle selvfølgelig den samme mission, nemlig at udbrede, bevare, styrke, sikre og fremme danskheden blandt sine medlemmer såvel som i Sydslesvig i det hele taget.

Det er, har altid været og vil altid være mindretallets naturlige opgave. Det er dette virke af dansk national karakter, det statslige og folkelige Danmark har støttet økonomisk og moralsk i en empatisk og solidarisk ånd de sidste 100 år.

Visioner for mindretallet.

Én vision for det danske mindretal må derfor naturligvis være, at der også om 100 år eksisterer en levende danskhed i en verden der i stigende grad præges af globaliseringen.

Hvordan kan det lade sig gøre? Ja, det kan vel kun lade sig gøre, såfremt der findes mennesker, der vil være danske i en ellers tysk domineret hverdag.

Så længe der er mennesker, der vælger at ville bekende sig til det danske mindretal, tager deres eksistentielle valg dybt alvorligt og seriøst bestræber sig på at lære at forstå og at tale dansk, som det hedder i Skoleforeningens indmeldelsesblanket, vil danskheden ikke uddø i Sydslesvig.

Men der skal selvfølgelig mere til at redde det nationale danske mindretal ind i det næste århundrede.

Det kræver en strategi, der går ud på at fastholde, styrke, knytte og ikke mindst nyskabe de uundværlige bånd mellem mindretallet og Danmark på de vitale områder som det kulturelle, sproglige, pædagogiske, folkelige, politiske, sportslige, sundhedsmæssige, sociale og kirkelige.

Kan mindretallet løfte den opgave i flok og i tæt samarbejde organisationerne imellem, vil der også fremover være overskud til at påtage sig de såkaldt udenrigspolitiske opgaver, hvor vi hæver os op over vor egen lille verden og kigger hen over grænser.

Hvor mindretallet fortsat må have den vision og det mål, der går ud på som aktive ligestillede borger at participere i det politiske liv både på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan.

Endvidere må mindretallet have den ambition, at se sig selv som en brobygger mellem Danmark og Tyskland til gavn for de gode, tillidsfulde og venskabelige relationer, samt til gavn for realiseringen af fælles politiske opgaver og mål.

Men også vort mindretals historiske erfaringer omkring tilkæmpningen af mindretalspolitiske rettigheder, der har ført til et fredeligt samliv flertal og mindretal imellem forpligter.

Forpligter vort mindretal til at være ambassadør for en fortsat fredelig verden på vort kontinent.

Endelig har mindretallet vel også den vision, at det er med til at bevare den sproglige og kulturelle mangfoldighed i vort grænseland og i Europa i det hele taget.

Men for at den sproglige og kulturelle diversitet kan fastholdes som en levende virkelighed i vort grænseland, kræver det naturligvis viljen til at lære og til at tale dansk, samt viljen til at leve sig ind i den danske kultur, tradition, mentalitet og humor.

Deraf følger så også viljen til at sætte sig ind i den danske historie og blive fortrolig med de immaterielle værdier, som det danske samfund er præget og rundet af.

Her taler vi om værdier som den danske befolkning har samlet ind til den Danmarkskanon, der blev lanceret for offentligheden medio december 2016.

Værdier, der har præget og fortsat vil præge det danske samfundsliv og vort mindretal forhåbentlig, såsom frisind, frihed, kønnes ligestilling, velfærd, foreningsliv, tillid, det danske sprog, den kristne grundfortælling, lighed for loven, nordisk demokratiforståelse m.m.

Vor danskhed i Sydslesvig er en åben danskhed, forstået på den måde, at alle og enhver frit kan vælge vort mindretal.

Under de givne historiske omstændigheder leves der i vor landsdel en danskhed, som af naturlige grunde er præget af det tyske samfund, vi også er en del af.

Et flertalssamfund vi er velintegreret i takket være vores sproglige og kulturelle dobbeltkompetence og den rod i det tyske mange af os har.

Mindretallets danskhed er så åben, så der i dag er plads til at sige om sig selv, at man hverken er dansker eller tysker men en sydslesviger, der er for dansk til at være tysk og for tysk til at være dansk.

Ikke desto mindre ligger mindretallets historiske rod og forankring i det danske. Dets eksistensberettigelse bygger således på, at medlemmerne grundlæggende vil være danske og uforbeholdent bekender sig dertil.

Derfor kan det tyske godt have en plads i vores verden, naturligvis. Men det er og bliver forkærligheden til det danske, der er konstitutiv for mindretallet.

Så længe der i grænselandet er mennesker, der vil være bekendende danske sydslesvigere, så længe vil der eksistere et dansk nationalt mindretal.

Så længe vil der også på den anden side af grænsen være et folk, en stat og et kongehus, der vil holde fast i os.

Lad mig slutte med at citere, det gode og velkendte motto, der taler om, at ville de andre uden at opgive sig selv.

Transformerer vi det til vores situation som mindretal i grænselandet, der til dagligt færdes blandt to til tre forskellige kulturer, så kan det vel oversættes til:

At ville et fredeligt, rigt, venskabeligt, samarbejdende og gensidigt inspirerende samliv med tyskeren og friseren uden derfor at opgive sit eget frie, personlige og nationale valg, nemlig at ville være dansk og leve sin danskhed glad og stolt i en heldigvis endnu mangfoldig verden.